

Fackkamper

Petter Larsson läser en peppande bok om fackliga framgångar

Aftonbladet Kultur 2015-09-28

Slutsnackat

Frances Tuuloskorpi (red)

Vulkan

Ett nytt bolag tog över driften av Roslagsbanan. De förbjöd de anställda att bära shorts.

Kjol, däremot, ingick i uniformen. Ett dussin män kvitterade ut kjolar och började bära dem i jobbet. Det blev en världsnyhet, en kul dingdinggrej från det konstiga landet i nord. Företaget backade på studs. Shortsen kom tillbaka. Det var sommaren 2013.

Det är en av historier om konkret arbetsplatskamp som samlats i antologin *Slutsnackat*, den tredje delen en skriftserie som började med *Hopsnackat* (2010) och *Hopskrivet* (2012).

Här finns många underbara små berättelser om de innovativa ministrider som dagligen utspelas på våra arbetsplatser, innanför eller utanför fackföreningsrörelsen. Och fina exempel på tesen om hur arbetarna – människorna – vägrar omvandla sig till insatsvaran arbetskraft.

Löpandebandarbetare som övertygar cheferna Pigge och Gnidde att fem minuters kisspaus i timmen gör dem effektivare. Sogubbar som protesterar genom att utföra varje enskilt arbetsmoment exakt enligt regelboken. Timvikarier som helt sonika vägrar ta alltför korta arbetspass. Och sjukskötstudenternas lönekartell, som organiseras via en sluten Facebook-grupp – för övrigt ett fantastiskt verktyg även för att organisera geografiskt utspridda frilansjournalister, enligt min egen erfarenhet.

Varje strid börjar med prat, förstår man. I fikarummet, på fackmötet, på bloggar. Det är när folk börjar prata öppet om löner – öppna lönelistor åt alla! – villkor och känslor med varandra, som de kan förvandlas till ett kollektiv. Tystnaden är organiseringens död.

Alla strider vinnas inte. Här finns en och annan berättelse där man inte uppnår så mycket. Det jag kan sakna är skildringar av förlusterna, riskerna och repressalierna. Anklagelserna om illojalitet. Hoten om stämningar. De timanställda som aldrig nånsin blir inringda mer. De som utnämns till bråkstakar och omplaceras på skitjobb i syfte att de ska säga upp sig.

Visst behövs peppande berättelser, men det är bara när man också är medveten om riskerna, som de positiva exemplen blir verkligt verksamma.

Det fantastiska är ju inte att folk organiserar sig för sina intressen. Utan att de sätter sig själva och sina kamrater på spel.

[Bokrecensioner](#)

[Petter Larsson](#)